

[Siirry etusivulle](#)

MATTELMÄKI Rälssitilana ja Kruunun virkatalona

Kylännimenä mainitaan Mattelmäki (Mattalaniemi) 1200-luvun lopun Kaarinassa. Ensimmäinen asiakirjatieto on vuodelta 1514, jolloin Mattelmäen Paavo-isäntä oli Tukholmassa tutkimassa poikansa Lyypekissä sattunutta kuolemaa. 1546 on Askaisten Autusten herra Torsten Henrikinpoika antoi talon huomenlahjaksi vaimolleen Beata Olavintyttärelle ja että talo oli tuolloin perintörälssi. Rälssioikeudet sai antamalla hevosen ja miehen varustettuna Ruotsin kuninkaalle sotaa varten. Torsten Henrikinpoika kuoli 1585, jolloin omistajaksi tuli Savonlinnan päällikkö Gödik Fincke appensa kuoltua. Fincken tytär Margareta oli naimisissa Kankaisten kartanon omistajan Evert Kaarlenpoika Hornin kanssa, joka oli Kustaa II Adolfin sotataidon opettaja. Margareta asui Mattelmäessä aina vuoteen 1634. Evert kuoli Pihkovan taistelussa v.1615. Molemmat haudattiin Turun tuomiokirkkoon, jossa olevassa hautamuistomerkillä ovat molemmat kuvattuina. Rälssioikeudet peruttiin 1600-luvun lopulla ja talo tuli kruunun omistukseen ja siitä muodostettiin korpraalin puustelli. Vanhinta osaa Mattelmäessä on vielä jäljellä oleva ennen 1600-lukua rakennettu holvattu kivikellari. Päärakennus on rakennettu useammassa eri osassa. Keskimäinen sali ja länsipään kaksi huonetta on rakennettu 1700-luvun lopulla. Keittiö 1831, itäpään huoneet 1842 . Muut rakennukset ovat myös 1800-luvun alulla rakennettuja. Mattelmäen kunnostus aloitettiin 1990 keväällä ja nykyinen toiminta alkoi 1.5.1991.

MATTELMÄKI as a "rälssi" and Crown`s residence

Mattelmäki was first mentioned as a hamlet in the late thirteenth century. The first document the farm is from the year 1514, when Paavo, the head of the house, visited the capital Stockholm to investigate the death of his son. By the mid of the century Mattelmäki had come "rälssi"-estate. To become this, i.e. to be freed * from taxes, an estate had to give a cavalry-man and a horse to the king`s army. These rights became soon inheritable, and after the death of the owner Torsten Henriksson in 1585, the house was passed to his son in law . This was Gödik Fincke, the chief of the Savonlinna Castle in the eastern part of Finland. Fincke`s daughter Margareta was married with the owner of the Kankainen estate, Evert Carlsson Horn. He was the military advisor of the king, Custav II Adolf, and died in the battle of Pihkova in 1615. Margareta lived in Mattelmäki until 1634. The couple is buried in the Cathedral of Turku. In the late 17th century the Mattelmäki lost its special rights and became property of the state. It was made a corporal`s residence. The oldest remaining part of mattelmäki is the vaulted stone cellar, which dates back to the 16th

[Siirry etusivulle](#)

century. The main buildings is built in several stages. The big room in the middle and the rooms in the western gable are from the 18th century, the kitchen from 1831 and the rooms of the eastern part from 1842. All other buildings are from the early 19th century. The restoration of mattelmäki was started in 1990 and the restaurant was opened for business on the first of May in 1991. * Exemption(e.g. from taxes)= "frälsning" in Swedish. From this the Finnish word "rälssi".

MATTELBACKEN som frälsegårds och kronans gårds

Mattelbacken(Mattelmäki, Mattalaniemi) nämndes för första gången i slutet av 1200-talet som bynamn i St.Karins. Den första skriftliga källan är från år 1514, då husbonde paavo reste till Stockholm för att undersöka sin sons död i Lübeck. Vid mitten av seklet hade gården blivit frälsegårds. För att bli frälst från skatter, skulle gården stå till tjänst med en häst och en ryttare till den svenska kungens arme. Frälserättigheterna blev snart ärftliga. Torsten Henriksson gav gården som morgongova till sin fru Beata år 1546. Efter Torsten Henrikssons död 1585 gick gården till hans svärson Gödik Fincke. Denne var också förman på Nyslott i östra Finland. Finckes dotter Margareta i sin tur var gift med Evert Carlsson Horn, ägare av Kankais Gård. Evert Horn var Gustav II Adolfs militära rådgivare, och stupade i slaget vid Pihkova 1615. Efter detta levde Margareta i Mattelbacken ända till 1634. Paret ligger begravda i Domkyrkan i Åbo. I slutet av 1600-talet drogs gårdens frälserättigheter tillbaka och den blev statens egendom. Så småningom blev det korpalsbostad. Denna äldsta delen i Mattelbacken är en valvad stenkällare, byggd i slutet av 1500-talet. Huvudbyggnaden är uppförd i flera etapper, det stora rummet i mitten och den västra flygeln är från 1700-talet, köket från 1831 och den östra flygeln från 1842. Byggnaderna som ligger runt huset är från början av 1800- talet. Restaureringen av gården påbörjades 1990 och restaurangen öppnade första maj 1991.